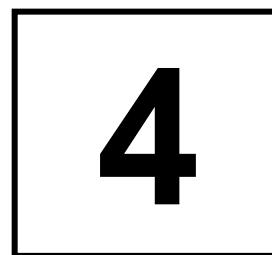

การพัฒนาศักยภาพครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านห้วยกอก 1
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร
 DEVELOPMENT OF THE TEACHERS' POTENTIAL IN CONDUCTING CLASSROOM
 RESEARCHES AT BAN HUAI KOK 1 SCHOOL UNDER THE OFFICE OF MUKDAHAN
 PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA

รัตติมา โสภาคะยัง*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ **

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพไหล***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ(Action Research) มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียน 2) แนวทางการพัฒนาศักยภาพครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน 3) ศึกษาผลการพัฒนาศักยภาพครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งการดำเนินการประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นการวางแผน (Planning) ขั้นการปฏิบัติ (Action) ขั้นการสังเกต (Observation) ขั้นการสะท้อนผล (Reflection) ดำเนินการ 2 วนรอบ กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยประกอบด้วย กลุ่มผู้ร่วมวิจัย 6 คน และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล 10 คน รวมทั้งสิ้น 16 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบทดสอบ แบบบันทึกการนิเทศ แบบประเมินรายงานการวิจัยในชั้นเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดย แจกแจงข้อค้นพบที่สำคัญและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำเสนอการวิจัยในรูปแบบตารางและพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนบ้านห้วยกอก 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร คือครูทำวิจัยในชั้นเรียนน้อย ไม่มีร่องรอยหลักฐานในการทำวิจัยในชั้นเรียน ครูขาดการพัฒนาศักยภาพในด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนและการใช้สื่อวัตกรรมการจัดการเรียนการสอน ส่วนปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนบ้านห้วยกอก 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร พบว่า ครูขาดความรู้ ความเข้าใจในขั้นตอนและกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียน ครูเคยผ่านการอบรมมาแล้วเป็นเวลานาน จึงขาดทักษะและความมั่นใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน และขาดความรู้ ความเข้าใจ การเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนแบบเป็นทางการ

2. แนวทางการพัฒนาศักยภาพครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านห้วยกอก 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ในวงรอบที่ 1 ใช้แนวทางการพัฒนาโดยการอบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน วงรอบที่ 2 ใช้แนวทางการพัฒนาโดยการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ ในขั้นตอนการสรุปผลและรายงานผล และการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน

3. ผลการติดตามพัฒนาศักยภาพครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า เมื่อการดำเนินการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนเสร็จสิ้นลง ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 5 คน มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนและกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มมากขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด ผู้ร่วมวิจัยเกิดทักษะและมีความมั่นใจ สามารถดำเนินการทำวิจัยในชั้นเรียนได้ถูกต้องตามขั้นตอน และเขียนรายงานการวิจัยแบบเป็นทางการได้ ครูมีผลงานการวิจัยในชั้นเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ABSTRACT

The purposes of this action research were to 1) investigate the current conditions, problems and needs of the classroom research operation, 2) find out guidelines for developing the teachers' potential in conducting classroom researches, and 3) examine the effects of the teachers' potentiality development in conducting classroom researches at Ban Huai Kok 1 School under the Office of Mukdahan Primary Educational Area. The 2-spiral action research comprised 4 steps including: planning, action, observation and reflection. The target group was composed of: the researcher group-the researcher and 5 co-researchers and 10 respondents- a total of 16 participants. The research instruments consisted of a form of interview, tests, a form of supervision records and a form of evaluation on classroom researches. The statistics used in analyzing quantitative data were mean, percentage, and standard deviation. Quantitative data were analyzed in forms of tables and descriptive analysis.

The findings of this study were as follows:

1. The current states and problems in conducting classroom researches of the teachers at Ban Huai Kok 1 School revealed that the teachers at the School conducted classroom researches at a small amount. The teachers faced a lack of knowledge and understanding toward steps and processes of conducting classroom researches. The teachers used to conduct classroom researches but those were one-page researches only. In case of official classroom researches, the teachers also faced a lack of skills, self-confidence along with coaching supervision from the school administrator and experts in classroom researches.

2. The guidelines on developing the teachers' competence in conducting classroom researches in Ban Huai Kok 1 School, in the first spiral, employed workshops and internal supervision. In the second spiral, coaching supervision in the steps of conclusion and reporting and report writing on conducting classroom researches were applied.

3. The effects on developing the teachers' competency in conducting classroom researches indicated that after the application of developing the teachers' potential on classroom researches the teachers gained a better knowledge and understanding on the steps and processes of conducting classroom researches. In addition, the teachers also gained better skills and confidence to be able to conduct classroom researches as well as to write official reports on classroom researches. Eventually, the teachers' job performance on conducting classroom researches was at the high level in general.

ภูมิหลัง

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) ได้กำหนดพันธกิจเกี่ยวกับพัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีคุณธรรม เรียนรู้ตลอดชีวิต มีทักษะและการดำรงชีวิตอย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงวัย สถาบันทางสังคมและชุมชนท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง สามารถปรับตัวรู้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง อีกทั้งยังกล่าวถึงยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ให้มีความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพคนไทยทุกช่วงวัยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง มีความพร้อมทั้งด้านร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง มีสติปัญญาที่รอบรู้ และมีจิตใจที่สำนึกในคุณธรรม จริยธรรม มีความเพียร มีโอกาสและสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต ควบคู่กับการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมในสังคมและสถาบันทางสังคมให้เข้มแข็งและเอื้อต่อการพัฒนาคน (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11. 2555 : 41-43)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 เป็นกฎหมายการศึกษาที่ระบุไว้อย่างชัดเจนในเรื่องเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ในหมวด 4 มาตรา 24 (5) ระบุว่า “สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ” และในมาตรา 30 ยังระบุอีกว่า “ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา” รวมทั้งได้

กำหนดมาตรฐานครูในระบบประกันคุณภาพการศึกษาในมาตรฐานที่ 23 ว่า “ครูต้องมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ คิด วิเคราะห์และสร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งมี 3 ตัวบ่งชี้คือ 1) ครูต้องมีนิสัยรักการแสวงหา 2) ครูต้องทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และ 3) ครูต้องรู้วิธีการวิเคราะห์และแก้ปัญหาในชั้นเรียนของตนเองได้” (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 12)

การพัฒนาครูให้เป็นครุนักวิจัยถือเป็นบทบาทหนึ่งของครูยุคใหม่ ที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามหลักสูตรมุ่งหวัง ครุนักวิจัยย่อมนำเอาการวิจัยมาเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน กล่าวคือเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นกับผู้เรียนกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนหรืออื่นๆ ครูต้องทำการค้นหาสาเหตุแห่งปัญหาที่แท้จริง แสวงหาแนวทาง หลักการ เทคนิควิธีการต่างๆ สำหรับนำมาใช้แก้ปัญหา วางแผนแก้ปัญหา ดำเนินการตามแผนที่วางไว้ ติดตามตรวจสอบประเมินผลของการแก้ปัญหาต่างๆ หากยังไม่เปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ครูต้องตรวจสอบกระบวนการแก้ปัญหาใหม่ ทำการปรับปรุงแก้ไขและนำไปทดลองใช้อีกครั้งหนึ่งหรือครั้งต่อไปจนกว่าจะพึงพอใจ ทั้งครูและผู้เรียน ซึ่งการวิจัยลักษณะนี้เรียกว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนหรือการวิจัยในชั้นเรียน (สำราญ กำจัดภัย. 2548 : 1)

การวิจัยในชั้นเรียนซึ่งทำโดยครูผู้สอน ถือว่าเป็นงานวิจัยที่เอื้อประโยชน์โดยตรงต่อการช่วยเหลือผู้เรียนในความรับผิดชอบของตนเอง รวมทั้งมีประโยชน์ทางอ้อมในการใช้เพิ่มวิทยฐานะหรือใช้ประกอบการพิจารณาความดีความชอบต่างๆ อีกด้วย แต่ทั้งนี้ปัญหาที่สำคัญที่สุดคือ ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องระเบียบวิธีวิจัยเท่านั้น (พิสนุ พงศ์ศรี. 2549 : 2) จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในการสอนและการทำวิจัยของครู ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ ความเข้าใจในการทำวิจัยและคิดว่าการทำวิจัยเป็นเรื่องยาก โดยมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการทำวิจัยแบบแยกส่วนซึ่งทำกันในครูเพียงส่วนน้อย มีการทำกิจกรรมการเก็บข้อมูลการวิจัยเป็นโครงการเฉพาะกิจ ทำให้เสียเวลาไปกับการทำวิจัย เวลาที่อุทิศให้การสอนลดน้อยลง ทำให้การเรียนการสอนในชีวิตประจำวันได้รับผลกระทบ ทำการสอนไม่ได้เต็มที่ จนเป็นเรื่องปกติที่กล่าวว่าครูทำการวิจัยงานสอนจะหย่อนลง การทำวิจัยในลักษณะนี้จึงไม่ค่อยเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียน แต่จะเกิดประโยชน์ต่อครูผู้ทำวิจัยที่ต้องการนำผลงานการวิจัยไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการพิจารณาเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการ จากปัญหาที่กล่าวมานี้ ทำให้การวิจัยของครูไม่พัฒนาเท่าที่ควร แต่เนื่องจากงานของครูเกี่ยวข้องกับพัฒนาการจัดการเรียนการสอนนอกเหนือจากการสอนแล้ว ยังคิดหาแนวทางใหม่ๆ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามศักยภาพของตนเอง ดังนั้นเพื่อไม่ให้ครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนเกิดความท้อแท้ควรใช้วิธีการสนับสนุนให้ครูทำวิจัยจนเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตการทำงานตามปกติ ให้เกิดความยั่งยืนของกิจกรรมการวิจัย ทำให้งานวิจัยในชั้นเรียนน่าสนใจ เป็นนวัตกรรมที่จะช่วยแก้ปัญหาในชั้นเรียน มีหลักการและวิธีการที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนการสอนของครู (สุวิมล ว่องวานิช. 2550 : 3-10)

การวิจัยในชั้นเรียนกับการพัฒนาครูตามที่กล่าวมาแล้วนั้น สรุปได้ว่า การวิจัย ในชั้นเรียนเป็นการแก้ปัญหาการเรียนรู้อันของผู้เรียนในชั้นเรียน และเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนที่ต้องแก้ปัญหาให้แก่ผู้เรียนทุกคน เมื่อครูนำการวิจัยมาใช้แก้ปัญหาของผู้เรียนหมดไป ผู้เรียนย่อมสามารถเรียนรู้ได้ตามที่มุ่งหวัง คุณภาพของผู้เรียนจะสูงขึ้นเรื่อยๆ トラบใดที่ครูผู้สอนยังทำการวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง และปรับปรุงวิธีสอนของตนเองอยู่ตลอดเวลา การวิจัยในชั้นเรียนจึงทำให้ครูเกิดความชำนาญหรือเชี่ยวชาญในเรื่องที่สอนอย่างลึกซึ้ง และสามารถสร้างองค์ความรู้จากการปฏิบัติด้วยตนเอง เป็นผู้รู้แนะนำแก่ครูผู้อื่นได้ (กฤษดา กรุดทอง. 2551 : 23)

โรงเรียนบ้านห้วยกอก 1 เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตั้งอยู่ที่หมู่ 10 ตำบลนาบกอก อำเภอเนินคนคำสร้อย จังหวัดมุกดาหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ปัจจุบันในปีการศึกษา 2554 มีนักเรียน 131 คน มีครู 15 คน แยกเป็นฝ่ายผู้บริหาร 1 คน และฝ่ายปฏิบัติการสอน 14 คน จากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน พบว่า ครูผู้สอนโรงเรียนบ้านห้วยกอก 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ทำการวิจัยในชั้นเรียนน้อย ไม่มีร่องรอยหลักฐานในการทำวิจัยในชั้นเรียน ครูขาดการพัฒนาศักยภาพในด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนและการใช้สื่อนวัตกรรมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ปัญหาเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนบ้านห้วยกอก 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร คือ ครูขาดความรู้ ความเข้าใจในขั้นตอนและกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียน ขาดทักษะและความมั่นใจในการเขียนรายงานการวิจัยแบบเป็นทางการ (รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษารอบสอง. 2549-2553 : 35)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนของโรงเรียนบ้านห้วยกอก 1 มีความตระหนักและต้องการที่จะพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน ของครูโรงเรียนบ้านห้วยกอก 1 ให้มีความรู้ ความเข้าใจและมีความสามารถในการใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน พัฒนาและแก้ปัญหาการเรียนรู้อันของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับแนวทางของการปฏิรูปการศึกษา

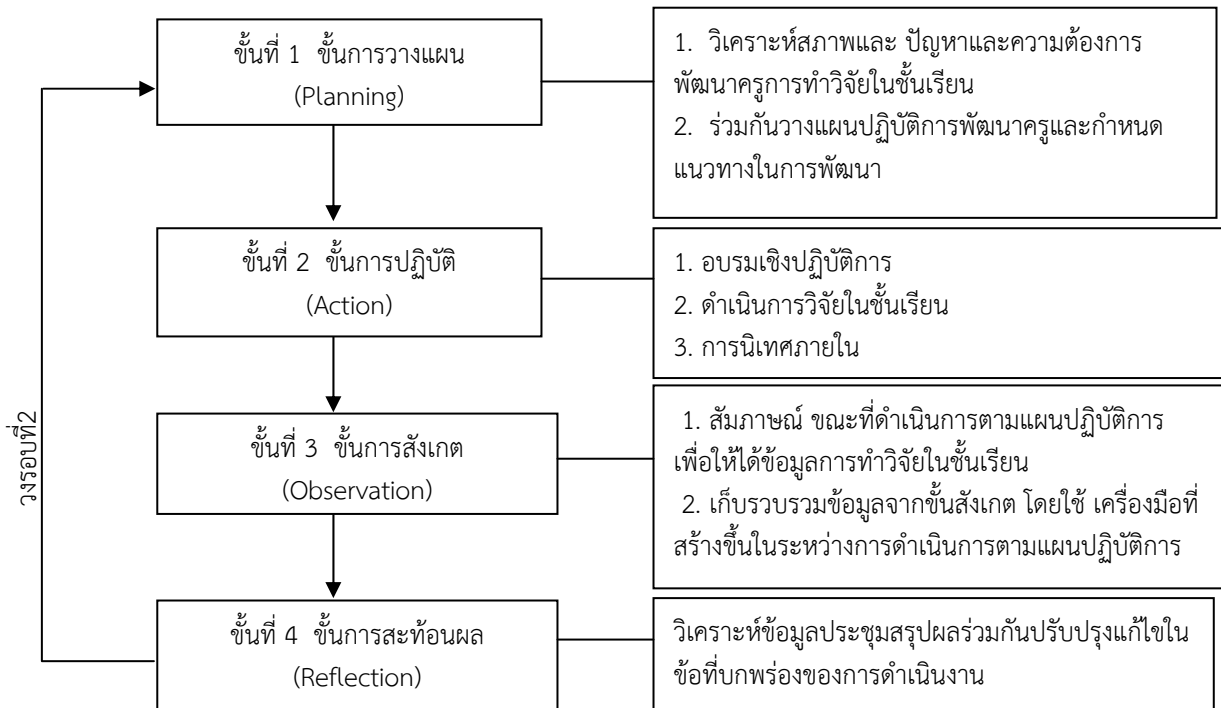
ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนบ้านห้วยกอก 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามุกดาหาร
2. เพื่อหาแนวทางพัฒนาศักยภาพครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนบ้านห้วยกอก 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร
3. เพื่อศึกษาผลการพัฒนาศักยภาพครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนบ้าน ห้วยกอก 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านห้วยกอก 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเอาหลักและขั้นตอนตามแนวคิดของ เคมีนิส และแม็คแท็กการ์ด (สมบัติ บุญประคม. 2545 : 6-8) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นการวางแผน 2) ขั้นการปฏิบัติ 3) ขั้นการสังเกต 4) ขั้นการสะท้อนผล มา เป็นกระบวนการในการทำวิจัย และได้สรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้รูปแบบของการวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นการทำงานระหว่างผู้วิจัยกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาศักยภาพครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนบ้านห้วยกอก 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

1.1 กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย คือ กลุ่มครูโรงเรียนบ้านห้วยกอก 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ปีการศึกษา 2554 จำนวน 6 คน ประกอบด้วย

- 1.1.1 ผู้วิจัย ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
- 1.1.2 ผู้ร่วมวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 - 6 จำนวน 5 คน

1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 10 คน ประกอบด้วย

- 1.2.1 นายวิมาน พันธวรรณ ผู้อำนวยการโรงเรียน
- 1.2.2 ครูผู้สอนในโรงเรียน ที่ไม่ใช่ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 7 คน

- 1.2.3 วิทยากร จำนวน 2 คน คือ นางวิหาร พลเพชร ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร นางวิไลวรรณ คำมัน ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านห้วยกอก 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยในชั้นเรียน

2. เครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้น คือ แบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการนิเทศ แบบประเมิน จากผู้ร่วมวิจัย และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนบ้านห้วยกอก 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ซึ่งผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนของการจัดกิจกรรมดังนี้

1. การศึกษาสภาพและปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนบ้านห้วยกอก 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เก็บรวบรวมข้อมูลจากการอภิปรายของผู้บริหารคณะครูในการประชุมประจำเดือน การศึกษาวิเคราะห์เอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียน

2. แนวทางในการพัฒนาศักยภาพครูการทำวิจัยในชั้น

- 2.1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ เก็บรวบรวมข้อมูลจากการทดสอบก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ การสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัยหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ

- 2.2 การนิเทศภายใน เก็บรวบรวมข้อมูลจากการนิเทศภายใน การสัมภาษณ์การนิเทศผู้ร่วมวิจัยและผู้นิเทศ การประเมินการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติพื้นฐาน คือ สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่า ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู โรงเรียนบ้านห้วยกอก 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จากการวิเคราะห์เอกสารและการสัมภาษณ์ สรุปผลดังนี้

- 1.1 สภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนบ้านห้วยกอก 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า ครูผู้สอนทำวิจัยในชั้นเรียนน้อย ไม่มีร่องรอยหลักฐานในการทำวิจัยในชั้นเรียน ครูไม่ได้รับการพัฒนาศักยภาพในการทำวิจัยในชั้นเรียนและการใช้สื่อวัตกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

- 1.2 ปัญหาทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนบ้านห้วยกอก 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า ครูขาดความรู้ ความเข้าใจในขั้นตอนและกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียน ครูเคยผ่านการอบรมมาแล้วเป็นเวลานาน จึงขาดทักษะและความมั่นใจ ในการทำวิจัยในชั้นเรียน และขาดความรู้ ความเข้าใจการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนแบบเป็นทางการ

2. แนวทางพัฒนาศักยภาพครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านห้วยกอก 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ดำเนินการดังนี้

- 2.1 การดำเนินการพัฒนาศักยภาพครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านห้วยกอก 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ได้จัดทำโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการพัฒนาศักยภาพครูการทำวิจัยในชั้นเรียน มีครูที่สมัครใจเป็นผู้ร่วมวิจัย จำนวน 5 คน ซึ่งโครงการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนและกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียน 2) เพื่อให้ครูสามารถดำเนินการทำวิจัยในชั้นเรียนได้ และ 3) เพื่อให้ครูสามารถเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนแบบเป็นทางการได้ มีเนื้อหาสาระในการอบรมคือ ความรู้ ความเข้าใจในขั้นตอนและกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน การดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน การเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน

2.2 การนิเทศภายในเพื่อติดตามประเมินผลการพัฒนาการดำเนินการทำวิจัยในชั้นเรียน ให้คำแนะนำ คำปรึกษา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ แก่ผู้ร่วมวิจัยตามหัวข้อการวิจัย 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา 2) การกำหนดวิธีการแก้ปัญหา 3) การพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม 4) การนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ และ 5) การสรุปผลและรายงานผล ผู้นิเทศคือนายวิมาน พันธสุวรรณ ผู้อำนวยการโรงเรียน และนางวิไลวรรณ คำมัน วิทยากรและผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร และผู้วิจัย ในวงรอบที่ 1 ใช้การนิเทศ 3 ครั้ง พบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีปัญหาด้านการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน คือรูปแบบการพิมพ์ การพิมพ์ผิด ส่วนงานภาษาที่ใช้ยังไม่ถูกต้องเหมาะสม การเขียนบทคัดย่อยังไม่ถูกต้อง และการเขียนสรุปผลการวิจัยยังไม่ตรงตามประเด็นความมุ่งหมายของการวิจัย จึงได้ประชุมวางแผนกำหนดแนวทางพัฒนาในส่วนที่เป็นปัญหาในวงรอบที่ 2 โดยการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ (Coaching) จากการนิเทศ พบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีการปรับปรุงและพัฒนาตนเองในส่วนที่เป็นปัญหาคือการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน ปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่พิมพ์ผิด รูปแบบการพิมพ์ ส่วนงานภาษาบทคัดย่อ สามารถเขียนสรุปผลการวิจัยได้ตรงตามประเด็นความมุ่งหมายของการวิจัย ผู้ร่วมวิจัยทุกคนมีการพัฒนาตนเองดีขึ้น เกิดทักษะมีความมั่นใจสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนและสามารถเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนแบบเป็นทางการ 5 บทได้ ส่งผลให้ครูมีผลงานการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

3. ผลการพัฒนาศักยภาพครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านห้วยกอก 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยการใช้แนวทางการพัฒนา คือ การอบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน เมื่อดำเนินการพัฒนาสิ้นสุดทั้ง 2 วงรอบแล้ว พบว่า ผู้ร่วมวิจัย 5 คน มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนและกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียน คิดเป็นร้อยละ 69.33 อยู่ในระดับปานกลาง และหลังจากได้รับการพัฒนาศักยภาพครูแล้ว ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 86.67 อยู่ในระดับดีมาก และในการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนตามกระบวนการวิจัย 5 ขั้นตอน โดยมีการนิเทศติดตามอย่างสม่ำเสมอทำให้ผู้ร่วมวิจัยมีการปรับปรุงและพัฒนาตนเองดีขึ้น มีการศึกษาค้นคว้าความรู้ ข้อมูลเพิ่มเติมจากเอกสาร ตัวอย่างงานวิจัย สื่ออินเทอร์เน็ตและแหล่งข้อมูลอื่นๆ สอบถามวิทยากร ผู้นิเทศ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน จนมีความเข้าใจเกิดทักษะมีความมั่นใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน และสามารถดำเนินการวิจัยได้ถูกต้องตามรูปแบบและขั้นตอนของการทำวิจัยในชั้นเรียนจนสำเร็จ มีผลงานการวิจัยในชั้นเรียนคนละ 1 เรื่อง และมีผลการประเมินรายงานการวิจัยในชั้นเรียนของผู้ร่วมวิจัยทุกคน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ความเหมาะสมมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 ควรจัดกิจกรรมเผยแพร่ผลการวิจัยไปโรงเรียนต่างๆ เพื่อให้งานวิจัยที่จัดทำขึ้นเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนต่อไป
- 1.2 ควรจัดหาเอกสารและตัวอย่างงานวิจัยในชั้นเรียนไว้ในสถานศึกษาให้เพียงพอ เพื่อให้ครูได้ใช้ศึกษา จะเป็นการกระตุ้นให้ครูทำวิจัยมากขึ้น
- 1.3 ควรมีการส่งเสริมการจัดทำงานวิจัยอย่างจริงจัง โดยสถานศึกษาต้องกำหนดให้ครูส่งงานวิจัย อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 เรื่อง
- 1.4 ควรส่งเสริมให้ครูทุกคน ทำงานวิจัยในชั้นเรียน โดยให้กลุ่มผู้ที่ผ่านการพัฒนาแล้ว เป็นครูแกนนำในการทำวิจัย

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาครู ในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ของครูให้มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กฤษดา กรุดทอง. การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนตามแบบจำลองคุณภาพ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 2551.

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. สำนักงาน. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11

พ.ศ. 2555-2559. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2554.

พิสนุ พงศ์ศรี. การเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สุทธาคารพิมพ์, 2549.

รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน). สำนักงาน. รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบสอง โรงเรียน บ้านห้วยกอก 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์. กรุงเทพฯ : สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2549.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ลาดพร้าว, 2545.

สมบัติ บุญประคม. “ครูกับการวิจัยในชั้นเรียน การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ทางเลือกใหม่ที่นำเสนอใจ.”

วารสารวิชาการ. 5(10) : 35-39 ; ตุลาคม, 2545.

สุวิมล ว่องวานิช. การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.

สำราญ กำจัดภัย. เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการวิจัยในชั้นเรียน. สกลนคร : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2548.

